

Ολοκληρωτισμός

Totalitarianism

Η παντοδυναμία του ΚΡΑΤΟΥΣ που εκφράζεται με τη συγκέντρωση της ΕΞΟΥΣΙΑΣ, την αποθέωση της ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ, τον ενισχυμένο και γενικευμένο κρατικό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης της κοινωνικής ζωής. Ο ολοκληρωτισμός, χαρακτηρίζεται από τη μονοπώλιακή κατοχή της εξουσίας από ένα πολιτικό κόμμα, που τη διαχειρίζεται στο όνομα του «λαού» ή της «ιστορίας», προσωποποιούμενο από κάποιο δήθεν χαρισματικό ηγέτη. Σύμφωνα με τον R. Αγοπ, στο έργο του *Δημοκρατία και Ο-*

λοκληρωτισμός, το φαινόμενο του ολοκληρωτισμού χαρακτηρίζεται από πέντε βασικά σημεία: (α') το μονοπώλιο ενός μόνο πολιτικού αρχηγικού κόμματος, (β') μια ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ, που χωρίζει την κοινωνία σε εχθρούς και φίλους, (γ') τη μονοπώληση των ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, (δ') τη χειραφέτηση του κράτους στους βασικούς οικονομικούς και επαγγελματικούς τομείς, κι (ε') την ύπαρξη μηχανισμών καταπίεσης και τρομοκρατίας που αποτελούν τους μοναδικούς τρόπους διατήρησης της τάξης πραγμάτων. Η Η. Arendt στο έργο της *Η Πηγές του Ολοκληρωτισμού* υποστηρίζει ότι η επικράτηση ολοκληρωτικών καθεστώτων είναι στενά συνδεδεμένη με τον ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ και τον αντισημιτισμό.

Κλασικές περιπτώσεις ολοκληρωτικών καθεστώτων θεωρούνται ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ και ο ΣΤΑΛΙΝΙΣΜΟΣ. Κι εδώ όμως γίνεται μια σοβαρή διάκριση μεταξύ τους, γιατί, ενώ ο πρώτος προέκυψε από τη συνένωση του οργανωμένου ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ με το απολυταρχικό κράτος, ο δεύτερος προέκυψε από τη συνένωση κράτους και κόμματος.